

La Càtedra Ferrater Mora celebra el centenari d'Eduard Nicol amb un simposi internacional

E.V. / Girona

● Els principals especialistes en l'obra d'Eduard Nicol i Francisca (Barcelona, 1907-Mèxic, 1990) participaran els dies 15 i 16 de novembre en el simposi internacional organitzat per la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani de la Universitat de Girona (UdG) amb motiu del centenari d'aquest pensador que va evolucionar de l'interès per la psicologia i l'antropologia a la reflexió, des de l'exili mexicà, sobre qüestions metafísiques. Les jornades, que seran inaugurades per la vídua de Nicol, Aícia Nicol, a la

Sala de Graus de la Facultat de Lletres, reuniran en les diverses sessions Miguel Siguán (Universitat de Barcelona), José Luis Abellán (Complutense de Madrid), Roberto González (Universitat Autònoma de l'Estat de Mèxic), Guadalupe Olivares (Universitat Autònoma Metropolitana d'Iztapalapa), Ricardo Horneffer (Universitat Autònoma Nacional de Mèxic) i els doctors en filosofia Bernat Castany i Joan Cuscó. Les persones interessades a presentar alguna comunicació al simposi, n'han de fer arribar un resum de 30 línies a dir.cfm@udg.edu.

Idees

Filosofia catalana a l'exili

**Josep-Maria
Terricabras**

Amb l'excusa de no reobrir velles ferides, n'hi ha que no volen que tinguem memòria històrica. Els qui la defensem, no ho fem per reobrir ferides, sinó precisament per tancar-les. Que alguns les vulguin oblidar, no vol pas dir que no siguin encara ben obertes. I m'agrada saber que, en la iniciativa catalana a favor de la justícia històrica,

també es farà memòria dels exiliats, que van haver de deixar la terra per salvar la vida i la llibertat.

La misèria intel·lectual i moral de la dictadura franquista va fer que molts dels millors intel·lectuals i artistes marxessin. Europa i sobretot Amèrica, al sud i al nord, van acollir una colla de filòsofs catalans: Jaume Serra i Hünter, Joaquim Xirau i el seu fill Ramon, Juan David García Bacca, Joan Roura-Parella, Eduard Nicol, Domènec Casanovas, Josep Ferrater i Mora, Francesc Pujols, Josep M. Capdevila, Joan Montseny i Joaquim Maurín en són els noms més destacats. La sagnia que això va representar per a la cultura catalana és indescriptible. Costa d'imaginar què hauria passat a les nostres universitats si aquests –o almenys alguns d'aquests– pensadors hi haguessin pogut exercir. Però no costa gens d'imaginar que el panorama cultural de la postguerra espanyola hauria estat radicalment diferent.

Aquests darrers anys, la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona dedica un simposi anual a algun filòsof contemporani ja traspasat. Entre més, s'hi han celebrat simposis sobre tres grans figures de l'exili filosòfic català: Josep Ferrater i Mora, Joaquim Xirau i Eduard Nicol. Fa pocs dies que s'ha realitzat el simposi sobre Nicol, que enguany hauria fet cent anys. El desconeixement de Nicol a Catalunya –també en l'àmbit de la filosofia universitària– és sorprenent, però també significatiu de la dependència que es té de filosofies forasteres i de la ignorància desdenyosa que es té de les pròpies.

Nicol va exercir tota la seva docència universitària a Mèxic. Amb paraules emocionants, ell mateix deia que havia hagut de triar "entre la llengua i la llibertat". Li hauria agradat poder escriure en català la seva obra poderosa, robusta, original. Els col·legues mexicans que han participat en el seminari de Girona van poder ser testimonis –Nicol va morir el 1990– de l'agudesia intel·lectual de Nicol, de la seva energia, de la seva dedicació absoluta a l'activitat filosòfica, sense distraccions, sense marades. Nicol va bastir una metafísica moderna quan ningú no s'atrevia a parlar de metafísica.

La denominació *Escola de Barcelona* –encunyada per Nicol mateix per referir-se als joves filòsofs que a la preguerra s'agrupaven a l'entorn de Serra i Hünter i Xirau– no vol pas designar una escola rígida i unitària, sinó més aviat un tarannà filosòfic, rigorós, obert, il·lustrat, modern. És l'Escola de Barcelona que ens ha mancat.

La Càtedra Ferrater Mora reivindica l'excepció de Nicol

Un simposi celebra el seu centenari

XAVIER CASTILLÓN / Girona

● És cert que aquest any es compleix el centenari del naixement d'Eduard Nicol, però com va dir ahir Josep Maria Terricabras a la inauguració del simposi que li dedica la UdG, qualsevol excusa és bona per difondre la figura i l'obra d'aquest filòsof català exiliat a Mèxic i aquí gairebé oblidat, que sempre va voler «ser l'excepció».

La vídua de Nicol, Alicia, va participar ahir al matí, a la sala de graus de la Facultat de Lletres de la UdG, en la inauguració del simposi internacional que la Càtedra Ferrater Mora ha dedicat a *La filosofia d'Eduard Nicol (1907-1990)*. Recordant unes paraules del seu marit sobre el destí dels pobles i

el problema de convivència, tan vigents ara com el 1941, quan van ser escrites («La cultura és l'essència mateixa dels pobles com el nostre»), Alicia Nicol va dir de Catalunya: «Aquest país va pel camí que li correspon, com a poble petit però amb un magnífic avenç cultural que ha de seguir mantenint, perquè

D'esquerra a dreta, Roberto González, José Luis Abellán, Ricardo Horneffer, Guadalupe Olivares, Alicia Nicol, Anna Maria Geli i Josep Maria Terricabras. / LLUÍS SERRAT

crec que aquesta és la força de Catalunya i dels seus filòsofs.» Acompanyada a la taula pel director de la càtedra, Josep Maria Terricabras, i la rectora de la UdG, Anna Maria Geli, Alicia Nicol va destacar que el seu marit tenia «una

visió filosòfica molt avançada al seu temps». Per a Terricabras, la seva càtedra completa amb Nicol la tripleta de grans filòsofs catalans exiliats, després dels simposis dedicats a Josep Ferrater Mora i Joaquim Xirau. Tot seguit, Jo-

sé Luis Abellán va oferir la xerrada inaugural –substituint Miquel Siguan, que intervindrà avui en la segona i última jornada del simposi– en la qual va definir Nicol com «un far aïllat», al marge de qualsevol moviment o tendència.